

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ FAROOQ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ
(Προσφυγή αριθ. 4412/18 και 2 άλλες προσφυγές – βλέπε συνημμένο κατάλογο)

ΑΠΟΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

16 Σεπτεμβρίου 2021

Η παρούσα απόφαση είναι τελεσίδικη. Μπορεί να υποβληθεί σε μικροαλλαγές ως προς την μορφή.

Στην υπόθεση *Farooq και λοιποί κατά Ελλάδα*,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε επιτροπή αποτελούμενη από τους:

Erik Wennerström, *πρόεδρος*,

Lorraine Schembri Orland,

Ιωάννης Κτιστάκης, *δικαστές*,

και Viktoriya Maradudina, *τελούσα χρέη αναπληρώτριας γραμματέως τμήματος*,

Αφού διασκέφθηκε σχετικώς σε δικαστικό συμβούλιο στις 26 Αυγούστου,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την ημερομηνία αυτή:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί μετά από προσφυγές οι οποίες στρέφονται κατά της Ελλάδας και των οποίων το Δικαστήριο επελήφθη δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») τις διάφορες ημερομηνίες που αναγράφονται στον συνημμένο ως παράρτημα πίνακα.

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπήθηκαν από την Ξ. Μωυσίδου και τον Χ. Λαμπάκη, δικηγόρους Θεσσαλονίκης.

3. Οι προσφυγές κοινοποιήθηκαν στην Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση»).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

4. Ο κατάλογος των προσφευγόντων και τα συναφή στοιχεία των προσφυγών αναγράφονται στον πίνακα που επισυνάπτεται ως παράρτημα.

5. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται για τις κακές συνθήκες κράτησης και την απουσία πραγματικού ενδίκου βοηθήματος στο εθνικό δίκαιο.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΕΝΩΣΗΣ ΤΩΝ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

6. Λαμβανομένης υπόψη της ομοιότητας των προσφυγών, το Δικαστήριο κρίνει σκόπιμο να τις εξετάσει από κοινού με μία κοινή απόφαση.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 3 ΚΑΙ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

7. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται κατά κύριο λόγο ότι υποβλήθηκαν σε κακές συνθήκες κράτησης και ότι δεν διέθεταν μία πραγματική προσφυγή προς τούτο. Επικαλούνται τα άρθρα 3 και 13 της Σύμβασης, τα οποία έχουν ως εξής:

Άρθρο 3

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθής εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχειρίσιν απανθρώπων ή εξευτελιστικάς.»

Άρθρο 13

«Παν πρόσωπον του οποίου τα αναγνωριζόμενα εν τη (..._ Συμβάσει δικαιώματα και ελευθερία παρεβιάσθησαν, έχει το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον εθνικής αρχής (...).»

8. Το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι προσφεύγοντες κρατήθηκαν κάτω από μέτριες συνθήκες. Λεπτομέρειες ως προς το ζήτημα αυτό παρέχονται στον πίνακα που έχει επισυναφθεί ως παράρτημα. Το Δικαστήριο παραπέμπει στις αρχές οι οποίες προβλέπονται από την νομολογία του σχετικά με τις κακές συνθήκες κράτησης (βλέπε για παράδειγμα, *Muršić κατά Κροατίας* [GC], αριθ. 7334/13, §§ 96-101, CEDH 2016). Υπενθυμίζει ιδίως ότι μία μεγάλη έλλειψη χώρου μέσα σε ένα κελί φυλακής είναι ένας ιδιαίτερα σοβαρός παράγων ο οποίος πρέπει να λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσον οι περιγραφόμενες συνθήκες κράτησης είναι «εξευτελιστικές» με την έννοια του άρθρου 3 και μπορούν να αποκαλύπτουν μία παραβίαση, είτε οι πτυχές αυτές εξετάζονται μεμονωμένα είτε σε συνδυασμό με άλλες ελλείψεις (βλέπε την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Muršić*, §§ 122-41, και , *Ananyev και λοιποί κατά Ρωσίας*, αριθ. 42525/07 και 60800/08, §§ 149-59, 10 Ιανουαρίου 2012).

9. Στην απόφαση αρχής *Muršić κατά Κροατίας* [GC], αριθ. 7334/13, 20 Οκτωβρίου 2016, το Δικαστήριο δέχθηκε την παραβίαση βς προς ζητήματα παρόμοια με εκείνα τα οποία αποτελούν το αντικείμενο της παρούσας υπόθεσης.

10. Μετά από εξέταση του συνόλου των στοιχείων που υποβλήθηκαν ενώπιον του, το Δικαστήριο δεν διακρίνει οποιοδήποτε γεγονός ή επιχείρημα ικανό να το πείσει να καταλήξει σε συμπέρασμα διαφορετικό από εκείνο του παραδεκτού και του βάσιμου

των εν λόγω αιτιάσεων. Λαμβανομένης υπόψη της νομολογίας του επί του ζητήματος αυτού, εκτιμά ότι εν προκειμένω οι συνθήκες κράτησης των προσφευγόντων ήταν κακές. Το Δικαστήριο σημειώνει κατά τα λοιπά ότι οι προσφεύγοντες δεν διάθεταν κανένα πραγματικό ένδικο βοήθημα όσον αφορά τις αιτιάσεις αυτές.

11. Έπεται ότι οι αιτιάσεις αυτές είναι παραδεκτές και αποδεικνύουν μία παραβίαση των άρθρων 3 και 13 της Σύμβασης.

III. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

12. Σύμφωνα με το άρθρο 41 της Σύμβασης:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

13. Λαμβάνοντας υπόψη τα έγγραφα που έχει στην διάθεσή του και την νομολογία του (βλέπε *Muršić κατά Κροατίας* [GC], αριθ. 7334/13, 20 Οκτωβρίου 2016), το Δικαστήριο εκτιμά εύλογο να επιδικάσει τα ποσά τα οποία αναγράφονται στον συνημμένο ως παράρτημα πίνακα.

14. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να ευθυγραμμίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας με το επιτόκιο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

1. *Αποφασίζει* να συνενώσει τις προσφυγές,
2. *Κηρύσσει* τις προσφυγές παραδεκτές,
3. *Αποφαίνεται* ότι οι προσφυγές αυτές αποδεικνύουν μία παραβίαση των άρθρων 3 και 13 της Σύμβασης εξαιτίας των κακών συνθηκών κράτησης και της έλλειψης ενός πραγματικού ενδίκου μέσου προς τούτο,
4. *Αποφαίνεται*
(α) ότι το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλει στους προσφεύγοντες, εντός προθεσμίας τριών μηνών, τα ποσά που αναγράφονται στον συνημμένο ως παράρτημα πίνακα με το επιτόκιο το οποίο ισχύει κατά την ημέρα πληρωμής,

(β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξηθούν με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής δανειακής διευκόλυνσης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

Συντάχθηκε στα γαλλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 16 Σεπτεμβρίου 2021, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Viktoriya Maradudina

Τελούσα χρέη Αναπληρώτριας

Γραμματέως

(υπογραφή)

Erik Wennerström

Πρόεδρος

ΑΠΟΦΑΣΗ FAROOQ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ κατά Ελλάδα

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προσφυγή αφορώσα αιτιάσεις βάσει των άρθρων 3 και 13 της Σύμβασης
(συνθήκες κράτησης και έλλειψη πραγματικής προσφυγής προς τούτο)

Αριθ.	Αριθμός και ημερομηνία κατάθεσης της προσφυγής	Όνοματεπώνυμο προσφεύγοντος και ημερομηνία γέννησης	Κατάστημα Ημερομηνίες έναρξης και λήξης Διάρκεια	Επιφάνεια ανά κρατούμενο	Καταγγελλθέντα προβλήματα	Ποσό επιδικασθέν ανά προσφεύγοντα για ηθική βλάβη (σε ευρώ) ¹	Ποσό επιδικασθέν για έξοδα και δικαστική δαπάνη ανά προσφυγή (σε ευρώ)
1	4412/18 12.01.2018	Nazim FAROOQ 1984	Κέρκυρα 29.05.2014 έως 27.07.2018 4 έτη, 1 μήνας και 29 ημέρες	2 κρατού- μενοι 2,5 τ.μ. 1 τουαλέτα	Κελί μουχλιασμένο ή ανθυγιεινό, έλλειψη ή μη καταλληλότητα των εγκατα- στάσεων υγιει- νής, καθόλου ή περιορισμένη πρόσβαση σε ζεστό νερό, ακατάλληλη θερμοκρασία, έλλειψη ή ανεπάρκεια τεχνητού φωτισμού, παθητικό κάπνισμα, υπερπλήρωση, κακή ποιότητα τροφής, κακή ποιότητα	12.500	250

					πόσιμου ύδατος, έλλειψη επαρκούς ιατρικής περίθαλψης, έλλειψη καθαρού αέρα, έλλειψη ή ανεπάρκεια ψυχαγωγικής ή μορφωτικής δραστηριότητας, έλλειψη ιδιωτικότητας στις τουαλέτες		
2	4415/18 12.01.2018	Νεκτάριος ΔΑΣΚΑΛΟΘΑΝΑΣΗΣ 1970	Κέρκυρα 11.04.2016 έως 09.07.2018 2 έτη, 2 μήνες και 29 ημέρες	2 κρατού- μενοι 2,5 τ.μ. 1 τουαλέτα	Κελί μουχλιασμένο ή ανθυγιεινό, έλλειψη καθαρού αέρα, έλλειψη προϊόντων υγιεινής, έλλειψη ή μη καταλληλότητα των εγκατα- στάσεων υγιει- νής, έλλειψη ή ανεπάρκεια ψυχαγωγικής ή μορφωτικής δραστηριότη- τας έλλειψη ή ανεπάρκεια τεχνητού φωτισμού, έλλειψη ή ανεπαρκής ποσότητα τροφής. Κακή ποιότητα ποσίμου νερού, καθόλου ή περιορισμένη πρόσβαση σε ζεστό νερό, καθόλου ή περιορισμένη πρόσβαση σε πόσιμο νερό, υπερπληθυσμός, παθητικό κάπνισμα. ακατάλληλη θερμοκρασία, έλλειψη ιδιωτικότητας στις τουαλέτες	8.900	250
3	8202/18 07.02.2018	Sokol KALLGO/KALLCO 1972	Κέρκυρα 13.01.2017 έως 14.03.2018 1 έτος, 2 μήνες και 2 ημέρες	2 κρατού- μενοι 2,5 τ.μ. 1 τουαλέτα	Κελί μουχλιασμένο ή ανθυγιεινό, έλλειψη καθαρού αέρα, έλλειψη προϊόντων υγιεινής, έλλειψη ή μη καταλληλότητα των εγκατα- στάσεων υγιει- νής, έλλειψη ή ανεπάρκεια ψυχαγωγικής ή μορφωτικής δραστηριότη-	5.900	250

					<p><i>τας έλλειψη ή ανεπάρκεια τεχνητού φωτισμού, έλλειψη ή ανεπαρκής ποσότητα τροφής, κακή ποιότητα ποσίμου νερού, καθόλου ή περιορισμένη πρόσβαση σε ζεστό νερό, καθόλου ή περιορισμένη πρόσβαση σε πόσιμο νερό, υπερπληθυσμός, παθητικό κάπνισμα, ακατάλληλη θερμοκρασία, έλλειψη ιδιωτικότητας στις τουαλέτες</i></p>		
--	--	--	--	--	---	--	--

Σελίδες πρωτοτύπου: 6 – Σελίδες μετάφρασης 7 (λέξεις 1.224, σελίδες χρέωσης 5)

Επίσημη μετάφραση ως προς την πιστή και ακριβή απόδοση του περιεχομένου χωρίς μεταβολές εκ του αντιγράφου από την γαλλική στην ελληνική γλώσσα.

Αθήνα, 12 Νοεμβρίου 2021

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΠΕΤΡΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ & ΓΑΛΛΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

Α.Μ. 113 ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

[ΥΑ 34908/2021 (ΦΕΚ 3149/Β/19.7.2021)]

Στουρνάρη 5 – Αθήνα 10683. Τηλ. +302103837096 – E-mail: apetrout@otenet.gr